

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 66/19

Λουξεμβούργο, 23 Μαΐου 2019

Απόφαση στην υπόθεση T-107/17
Frank Steinhoff κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή αποζημίωσης που άσκησαν κατά της ΕΚΤ ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι υπέστησαν ζημίες λόγω της αναδιάρθρωσης του ελληνικού δημοσίου χρέους το 2012

Η αναδιάρθρωση αυτή δεν συνιστούσε δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των εν λόγω επενδυτών, ακόμη και αν δεν είχαν συναινέσει στο μέτρο αυτό

Μετά το ξέσπασμα της κρίσης του ελληνικού δημοσίου χρέους τον Οκτώβριο του 2009, η Ελλάδα, προκειμένου να ανακτήσει μια βιώσιμη δημοσιονομική κατάσταση, εξέτασε το ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης του δημοσίου χρέους της στο πλαίσιο της οποίας οι ιδιώτες πιστωτές της Ελλάδας θα συνέβαλλαν στην ελάφρυνση του εν λόγω χρέους. Για τον σκοπό αυτό, η Ελλάδα άρχισε διαπραγματεύσεις με τους ιδιώτες επενδυτές που κατείχαν ελληνικά χρεόγραφα έκδοσης ή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό την ανταλλαγή τους με νέα χρεόγραφα.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2012, η Ελλάδα ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (στο εξής: ΕΚΤ) να διατυπώσει γνώμη¹ σχετικά με ελληνικό σχέδιο νόμου για τους τρόπους μείωσης του ύψους του ελληνικού δημοσίου χρέους. Με την αίτησή της, η Ελλάδα επισήμανε ότι επιθυμούσε να επεκτείνει τα αποτελέσματα ενδεχόμενης συμφωνίας ανταλλαγής χρεογράφων συναπτόμενης με ορισμένο αριθμό πιστωτών και στους πιστωτές οι οποίοι δεν θα έδιναν τη συγκατάθεσή τους για τη συμφωνία αυτή.

Με τη γνώμη που εξέδωσε στις 17 Φεβρουαρίου 2012, η ΕΚΤ δεν διατύπωσε καμία αντίρρηση κατά του σχεδιαζόμενου ελληνικού νόμου.

Μετά την έκδοση του προαναφερθέντος νόμου, οι πιστωτές που κατείχαν τη συντριπτική πλειονότητα (85,8%) των επίμαχων χρεογράφων αποδέχτηκαν την προτεινόμενη από την Ελλάδα ανταλλαγή χρεογράφων, με αποτέλεσμα, κατ' εφαρμογή του εν λόγω νόμου, οι πιστωτές που δεν είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους για την ανταλλαγή αυτή να εξαναγκαστούν να συμμετάσχουν σε αυτήν.

Κατόπιν τούτου, ορισμένοι εκ των πιστωτών αυτών άσκησαν κατά της ΕΚΤ αγωγή αποζημίωσης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητώντας την αποκατάσταση των οικονομικών ζημιών που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω της προβαλλόμενης παράλειψης της ΕΚΤ να επιστήσει την προσοχή της Ελλάδας στον παράνομο χαρακτήρα της σχεδιαζόμενης αναδιάρθρωσης του ελληνικού δημοσίου χρέους.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι η εξωσυμβατική ευθύνη της ΕΚΤ προϋποθέτει τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων, ήτοι ο παραβιασθείς κανόνας δικαίου να αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες και η παράβαση να είναι κατάφωρη, να αποδεικνύεται το υποστατό της ζημίας και, τέλος, να υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παραβάσεως της υποχρεώσεως εκείνου ο οποίος εξέδωσε την πράξη και της προκληθείσας ζημίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ευρεία εξουσία εκτίμησης που διαθέτει η ΕΚΤ κατά την έκδοση των γνωμών της συνεπάγεται ότι μόνον πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων της εν λόγω εξουσίας δύναται να θεμελιώσει την εξωσυμβατική της ευθύνη.

¹ Δυνάμει του άρθρου 127, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 282, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ.

Δεύτερον, όσον αφορά το ζήτημα αν η ΕΚΤ, εκδίδοντας την επίμαχη γνώμη, διέπραξε κατάφωρη παράβαση του δικαίου της Ένωσης κατά πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων της εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ δεν έχει ως σκοπό να κριθούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών στις συμβάσεις στις οποίες στηρίζονται τα επίμαχα χρεόγραφα, αλλά εντάσσεται στο πλαίσιο των βασικών αποστολών της στον τομέα της νομισματικής πολιτικής και συνδέεται με το καθήκον της να διασφαλίζει τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο έκδοσης της επίμαχης γνώμης, **η ΕΚΤ δεν όφειλε να αποφανθεί σχετικά με το ζήτημα αν η Ελλάδα είχε τηρήσει τις υποχρεώσεις που υπείχε από τις εν λόγω συμβάσεις.**

Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι **η αναδιάρθρωση του ελληνικού δημοσίου χρέους δεν οδήγησε σε παραβίαση της αρχής του σεβασμού των συμβατικών υποχρεώσεων²**, δεδομένου ότι η επένδυση σε κρατικά χρεόγραφα συνεπάγεται πάντοτε κίνδυνο περιουσιακής ζημίας οφειλόμενο στο μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση των χρεογράφων και κατά τη διάρκεια του οποίου απρόβλεπτα γεγονότα ενδέχεται να περιορίσουν ουσιαδώς, ακόμη και μέχρι εκμηδενισμού, τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους – εκδότη ή εγγυητή των τίτλων αυτών. **Εάν ανακύψουν τέτοια απρόβλεπτα γεγονότα, το κράτος που εξέδωσε τα χρεόγραφα δικαιούται να επιχειρήσει επαναδιαπραγμάτευση των υποχρεώσεων αυτών** επικαλούμενο³ τη θεμελιώδη μεταβολή των ουσιαδών περιστάσεων που δικαιολόγησαν τη σύναψη της σύμβασης από την οποία απορρέουν οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, λαμβανομένων υπόψη του θεμελιώδους χαρακτήρα του δικαιώματος ιδιοκτησίας το οποίο κατοχυρώνεται από το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του γεγονότος ότι το δικαίωμα αυτό προστατεύει ιδιώτες, η ΕΚΤ οφείλει να καταγγέλλει ενδεχόμενη προσβολή του δικαιώματος αυτού κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Κατά συνέπεια, η αθέτηση της υποχρέωσης αυτής μπορεί να στοιχειοθετήσει εξωσυμβατική ευθύνη της ΕΚΤ όταν η παράλειψη αυτή συνιστά κατάφωρη παράβαση του εν λόγω άρθρου. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η άσκησή του δικαιώματος αυτού μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς προς επιδίωξη σκοπών γενικού συμφέροντος.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **η μη προβλεπόμενη από τις συμβάσεις στις οποίες στηρίζονταν τα επίμαχα χρεόγραφα επέκταση των αποτελεσμάτων της συμφωνίας η οποία επιτεύχθηκε με ορισμένους πιστωτές για τη μείωση της ονομαστικής αξίας των χρεογράφων αυτών και σε πιστωτές οι οποίοι δεν συναίνεσαν στην ίδια αυτή συμφωνία είχε ως συνέπεια την προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των τελευταίων αυτών πιστωτών.** Παρά ταύτα, η επέκταση αυτή ανταποκρίνεται στον σκοπό γενικού συμφέροντος που συνίσταται στη διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της και δεν συνιστά δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη προσβολή του δικαιώματος αυτού.

Υπό τις συνθήκες αυτές, **ελλείπει οποιουδήποτε στοιχείου το οποίο να αποδεικνύει ότι η ΕΚΤ διέπραξε κατάφωρη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή αποζημίωσης.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου και εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποίησής της μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

² Πρόκειται για την αρχή «pacta sunt servanda».

³ Βάσει της αρχής «rebus sic stantibus».

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582